

TEPEBAŞI'NDAKİ ÖRGÜTÜ KAPATMAYI UNUTTUNUZ PAŞAM

vmunyar@hurriyet.com.tr

12 EYLÜL darbesiyle birçok sivil toplum örgütünün, sendikaların kapatıldığı günlerdi. **İstanbul Sanayi Odası** (İSO) Meclisi'ndeki muhalif konuşmalarıyla dikkati çeken **Murtaza Çelikel**'i fabrikasının idare amiri emekli albay **Mehmet Eşsiz** aradı:
- Yarın sabah erkenden özel bir iş için görüşmemiz gerekiyor.

Çelikel, ertesi sabah erkenden şirkete gitti. Ortağı **Mimi Ovadia**, **Mustafa Bayramoğlu**, **Erbil Töre**, sekreteri **Fatoş Eray** ve **Mehmet Eşsiz** başta olmak üzere bütün personel kendisini bekliyordu. **Eşsiz**, konuyu aktardı:

- Dün akşam Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreter Yardımcısı Orgeneral Necip Torumtay ile görüştüm. Bana, "TÜSİAD, senin patrondan rahatsız" dedi. **TÜSİAD** Başkanı **Ali Koçman**, bir toplantıda **Kenan Evren**'in ekibine, "Bütün sivil toplum örgütlerini kapatınız ama Tepebaşı'ndakini unuttunuz Paşam" demiş.

Eşsiz, **Koçman**'ın komutanlara söylediği şu sözü de aktardı:

- **Ali Bey**, sizini adınızı da vermiş: "Orada **Murtaza Çelikel** enine boyuna politika yapıyor. Üzüntüm o ki, öyle bir adam taraftar da buluyor."

Çelikel, şaşırıp, canı sıkıldı. Dahası tedirgin oldu:

- Çünkü, askeri yönetimin sebepsiz yere gözaltına aldığı insanlar vardı. Gidenlerin bir bölümünden haber de alınamıyordu.

Çelikel, 1982 Anayasası hazırlıkları sırasında sıklıkla Prof. **Bülent Tanör**'e danıştı. Anayasa maddeleriyle ilgili eleştirilerini Meclis Başkan Yardımcısı olduğu **İSO**'da dile getirdi. Bir konuşmasında bankalara yüklendi:

- Devlet, kendisine kulluğumuz yetmiyormuş gibi bizi holding bankalarına da kul ediyor. Holding bankaları iştiraklerine imtiyazlı kredi veriyor. Bankalar devletleştirilsin.

İş dünyası genelde Çelikel'in bu sözlerine karşı çıktı:

- Bu nasıl işadamı? Bankaların devletleştirilmesini nasıl

Murtaza Çelikel

savunur?

Çelikel, ekibiyle birlikte **Ali Koçman**'ın ihbarı konusunda **TÜSİAD** ve **İSO**'nun önde gelen isimlerini bilgilendirmeye karar verdi. **TÜSİAD**'ın ilk Başkanı **Feyyaz Berker**, kuruculardan **Nejat Eczacıbaşı**, **İSO** Meclis Başkanı **İbrahim Bodur**, **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Şaban Çavuşoğlu** ve **İstanbul Ticaret Odası** (İTO) Başkanı **Nuh Kuşçulu**'ya telgraf çekti.

Eczacıbaşı, telgrafi alınca Çelikel'in şirketine gitti:
- Basına bulaşmak yok. Önce şunun aslını öğrenelim. İnşallah yalandır. Eğer gerçekse senin yanındayım.

Eczacıbaşı, **İSO**'nun kurucularından ve eski

başkanlarından **Fazıl Zobu**'ya konuyu aktardı. **Zobu**, şöyle yorumladı:

- Yapılan ihbar, **İSO**'nun itibarını yok etme hareketinin başlangıcıdır. Yine de basına yansımam.

İbrahim Bodur ve **Nuh Kuşçulu** da Çelikel'e destek verirken, **Feyyaz Berker**, olayı yatıştırmak için çok çaba harcadı...

Sonuçta, korkulan olmadı... 12 Eylül darbecileri, **Murtaza Çelikel**'i tutuklamadı, **İstanbul Sanayi Odası'nı** (İSO) kapatmaya kalkmadı...

Murtaza Çelikel'den bir bölümünü dinlediğim öyküyü **Berat Güncikan**'ın "Benim Küçük İmparatorluğum" kitabından aldım...

GÜLER SABANCI'NIN MANTI BORCU VAR

Ali Koçman'ın ihbar olayından bir süre sonra **Murtaza Çelikel**'i yakın arkadaşlı, dekoratör, iç mimar, tiyatro sanatçısı **Bülent Erbaşar** ziyaret etti:
- **Ali Koçman**'la kavga etmişsin...

Koçman, **Erbaşar**'ın bulunduğu bir ortamda sıkıntısını paylaşmıştı:

- Ben bir yanlış yaptım, olay büyüdü. **Murtaza Bey**'den özür dilesem rahatlayacağım.

Erbaşar, konuyu öğrenince araya girmişti:

- **Murtaza** benim çocukluk arkadaşım. Sizi bir araya getiririm.

Çelikel, **Erbaşar**'ı dinledikten sonra yanıt verdi:
- Hâlâ **Ankara**'nın tepkisini bekliyorum. Ondan sonra elbette **Koçman**'la görüşürüz.

Erbaşar, bir süre sonra Çelikel'i aradı. **Koçman**'la **Erbaşar**'ın veya **Güler Sabancı**'nın evinde yemekte buluşmak üzere sözleşildi...

Murtaza Çelikel, bu konudaki son durumu "Benim Küçük İmparatorluğum" kitabında şöyle anlattı:

- **Bülent Erbaşar** ve **Ali Koçman**'ı genç yaşlarında kaybettik. **Güler Sabancı**'nın ise bana hâlâ **Kayseri** mantılı bir ziyafet borcu var.

'KÜÇÜK İMPARATORLUĞU' YANLIŞ DEĞERLENDİRMİŞİM

İHBAR olayından bir süre sonra **Murtaza Çelikel** ile **Ali Koçman**, **Ercan Arıklı**'nın **Nokta** Dergisi'nin kokteylinde karşılaştı. Çelikel sordu:

- **Ali Bey**, üniformah büyüklüklerinize **Sanayi Odası** Meclisi'ni ve beni ihbar ettiğiniz doğru mu?

Koçman, yanıtladı:

- Doğru, doğru. Çelikel üstelendi:
- Fotoğrafımı da verdiniz mi?

Koçman, şu yanıtı verdi:
- Onu da verdim.

Ama bir konuda yanıldım. Küçük imparatorluğunuzun kamuoyundaki itibarını

ve ağırlığımı yanlış değerlendirmişim.

Çelikel, "Küçük İmparatorluğum" kitabının bu bölümünü şu cümleyle noktaladı:

- Bugün **Ali Koçman**'ları, o dönem iş dünyasındaki arkadaşlarımı çok arıyorum...